

Serveis de la societat de la informació i comerç electrònic

Miquel Peguera Poch

PID_00239424

Temps de lectura i comprensió: **3 hores**

Índex

Introducció	5
Objectius	6
1. La noció de serveis de la societat de la informació	7
2. El principi de control en origen	10
2.1. L'anomenat àmbit normatiu coordinat	10
2.2. El control en l'estat d'origen	11
2.3. Determinació del lloc d'establiment del prestador	12
3. Règim jurídic dels serveis de la societat de la informació	14
3.1. Principi de lliure prestació	15
3.2. Obligacions d'informació i deures de col·laboració dels prestadors de serveis	15
4. La tramesa de comunicacions comercials no sol·licitades	17
5. Contractació electrònica	19
5.1. El contracte electrònic	20
5.2. Requisits específics establerts per la LSSICE per a les fases prèvia i posterior a la subscripció del contracte electrònic	21
5.3. Moment i lloc de perfecció del contracte	23
5.4. Referència breu a altres normes aplicables al comerç electrònic	25
6. Responsabilitat dels intermediaris	28
6.1. Naturalesa i abast de les exempcions de responsabilitat	28
6.2. Supòsits d'exclusió de responsabilitat	29
6.3. Obligacions de supervisió i de comunicació	32
7. Infraccions i sancions	34
8. Solució de conflictes	36
8.1. Acció de cessació	36
8.2. Sistemes extrajudicials de solució de conflictes	37
Resum	38
Activitats	39

Exercicis d'autoavaluació.....	39
Solucionari.....	40
Bibliografia.....	41

Introducció

La Directiva 2000/31/CE, de 8 de juny de 2000, relativa a determinats aspectes jurídics dels serveis de la societat de la informació, en particular el comerç electrònic en el mercat interior (Directiva sobre el comerç electrònic), estableix un marc jurídic general per a la prestació dels anomenats *serveis de la societat de la informació*, entre els quals s'inclou el comerç electrònic.

En aquest capítol estudiarem la disciplina bàsica de la prestació d'aquests serveis tal com ha quedat establerta en la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic (LSSICE), per mitjà de la qual es va traslladar la Directiva al nostre ordenament. Convé advertir, tanmateix, que la LSSICE no fa una regulació completa del comerç electrònic, sinó que es limita a fixar algunes normes relatives a la contractació electrònica, que fora d'això continua regint-se per l'ampli conjunt de normes que li són aplicables segons els casos, especialment per les normes relatives a la contractació amb condicions generals i a la protecció dels consumidors.

La LSSICE tracta també altres aspectes concrets als quals també dedicarem la nostra atenció, com la tramesa de comunicacions comercials no sol·licitades i el règim d'exclusió de responsabilitat dels intermediaris.

Objectius

Els objectius principals d'aquest mòdul són els següents:

- 1.** Comprendre el significat i l'abast de la noció de serveis de la societat de la informació.
- 2.** Comprendre el sistema de control en origen que el dret comunitari estableix en relació amb els serveis de la societat de la informació.
- 3.** Conèixer els requeriments legals per a la prestació d'aquests serveis, i els deures que s'imposen als prestadors.
- 4.** Conèixer i entendre la finalitat i el funcionament de les exclusions de responsabilitat que la LSSICE atorga amb relació a la prestació de determinats serveis d'intermediació.
- 5.** Comprendre el sistema de prohibició de tramesa de comunicacions comercials no sol·licitades.
- 6.** Conèixer les normes bàsiques que la LSSICE estableix en matèria de contractació electrònica.

1. La noció de serveis de la societat de la informació

La Directiva sobre el comerç electrònic (Directiva 2000/31/CE, de 8 de juny de 2000, relativa a determinats aspectes jurídics dels serveis de la societat de la informació, en particular el comerç electrònic en el mercat interior) va establir una sèrie de regles aplicables a la prestació de serveis en línia. El propòsit de la Directiva no va ser establir una reglamentació exhaustiva de les activitats dutes a terme per mitjà de la xarxa, sinó que es va limitar a tractar alguns aspectes jurídics d'aquests serveis.

Per establir l'àmbit material d'aplicació de les noves regles, la Directiva va adoptar la noció de *serveis de la societat de la informació*, ja definida en una directiva anterior (Directiva 98/34/CE, de 22 de juny de 1998, modificada per la Directiva 98/48/CE, de 20 de juliol de 1998, per la qual s'estableix un procediment d'informació en matèria de les normes i reglamentacions tècniques i de les regles relatives als serveis de la societat de la informació).

Segons la definició continguda en aquesta última Directiva (article 2.a), i que fa seva la Directiva sobre el comerç electrònic,

S'entén per *servei de la societat de la informació* qualsevol servei prestat:

- normalment a canvi d'una remuneració;
- a distància;
- per via electrònica, i
- a petició individual d'un destinatari del servei.

Aquesta noció no es limita exclusivament als serveis prestats per mitjà d'Internet, sinó que inclou també els que es presten mitjançant qualsevol altra xarxa de comunicacions electròniques.

Respecte a la possible gratuïtat dels serveis, cal tenir en compte que un servei no remunerat per l'usuari pot ser també un servei de la societat de la informació si implica una activitat econòmica per a qui el presta. Aquest és el sentit del requisit, que siguin serveis normalment prestats a canvi d'una remuneració. La falta de remuneració per part del destinatari no impedeix que, des de la perspectiva del prestador, el servei constitueixi una activitat econòmica que pot donar lloc a ingressos indirectes, com els derivats de la publicitat (*cfr.* en aquest sentit el fonament de dret 18 de la Directiva sobre comerç electrònic).

Si bé el comerç electrònic constitueix un servei de la societat de la informació (d'ara endavant, SSI), cal tenir en compte que no totes les actuacions que es duen a terme en el marc d'una activitat de comerç electrònic seran un SSI. Per exemple, una llibreria en línia presta evidentment un SSI, però l'activitat de tramesa física del llibre comprat per Internet ja no és un SSI, perquè no es fa

per via electrònica, com tampoc no ho serà, doncs, cap servei que es presti fora de línia (*off line*). D'altra banda, l'ús del correu electrònic (o d'altres sistemes equivalents) per part de persones físiques que actuen fora de la seva professió, ofici o activitat professional, fins i tot quan l'usen per a subscriure contractes entre si no constitueixen servei de la societat de la informació (*cf.* exp. art. 18 DCE).

La Directiva sobre el comerç electrònic es va traslladar a l'ordenament jurídic espanyol mitjançant la Llei 34/2002, d'11 de juliol, de serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic (d'ara endavant, LSSICE).

El text de la LSSICE s'ha modificat ja diverses vegades mitjançant, entre d'altres, les normes següents: Llei 59/2003, de signatura electrònica; Llei 56/2007, de 28 de desembre, de mesures d'impuls de la societat de la informació; Llei 2/2011, de 4 de març, d'economia sostenible; RD Llei 13/2012, que traspassa a l'ordenament intern les directives sobre mercats interiors d'electricitat i gas i en matèria de comunicacions electròniques; Llei 9/2014, de 9 de maig, general de telecomunicacions.

Web recomanat

Podeu consultar una versió consolidada de la LSSICE a <http://www.lssi.es/Secciones/Normativa/>

Segons el preàmbul de la LSSICE s'ha volgut adoptar un concepte ampli de serveis de la societat de la informació:

“Es recull, en la Llei, un concepte ampli de ‘serveis de la societat de la informació’, que comprèn, a més de la contractació de béns i serveis per via electrònica, el subministrament d'informació per aquest mitjà (com el que efectuen els diaris o revistes que es poden trobar a la xarxa), les activitats d'intermediació relatives a la provisió d'accés a la xarxa, a la transmissió de dades per xarxes de telecomunicacions, a la realització de còpia temporal de les pàgines d'Internet sol·licitades pels usuaris, a l'allotjament en els mateixos servidors d'informació, serveis o aplicacions facilitats per altres o a la provisió d'instruments de cerca o d'enllaços a altres llocs d'Internet, i també qualsevol altre servei que es presti a petició individual dels usuaris (baixada d'arxius de vídeo o àudio...), sempre que representi una activitat econòmica per al prestador. Aquests serveis són oferts pels operadors de telecomunicacions, els proveïdors d'accés a Internet, els portals, els motors de cerca o qualsevol altre subjecte que disposi d'un lloc a Internet a través del qual dugui a terme les activitats indicades, incloent-hi el comerç electrònic.” (exposició de motius, II)

En realitat, el concepte no és més ampli del que ja es recollia en la Directiva, perquè, com ja hem vist, el subministrament d'informació per mitjà de la xarxa, si constitueix una activitat econòmica per al prestador, es considera també un SSI (*cf.* exp. art. 18 DCE), igual que la resta dels serveis que s'esmenten en el paràgraf transcrit de l'exposició de motius de la LSSICE, que entren també sense problemes en el concepte de SSI que adopta la Directiva.

En l'annex de definicions, la LSSICE defineix explícitament què s'entén per *serveis de la societat de la informació* a l'efecte de la mateixa Llei:

“[...] tot servei prestat normalment a títol oneros, a distància, per via electrònica i a petició individual del destinatari.

El concepte de servei de la societat de la informació comprèn també els serveis no remunerats pels seus destinataris, en la mesura que constitueixin una activitat econòmica per al prestador de serveis.”

Aquesta definició, que s'ajusta perfectament al concepte de la Directiva, es completa amb una llista d'exemples que la LSSICE qualifica expressament com a SSI, sempre que representin una activitat econòmica. Són els següents:

- 1r. La contractació de béns o serveis per via electrònica.
- 2n. L'organització i gestió de subhastes per mitjans electrònics o de mercats i centres comercials virtuals.
- 3r. La gestió de compres a la xarxa per grups de persones.
- 4t. La tramesa de comunicacions comercials.
- 5è. El subministrament d'informació per via telemàtica.
- 6è. El vídeo sota demanda, com a servei en què l'usuari pot seleccionar a través de la xarxa, tant el programa que vol com el moment de subministrament i recepció, i, en general, la distribució de continguts després de la petició individual prèvia.

Per acabar de cloure el concepte, la mateixa definició continguda en l'annex diu que *no* constituïran SSI els serveis que no reuneixin les característiques ja esmentades (prestació normalment a títol oneros, a distància, per via electrònica i a petició individual del destinatari), i recull alguns exemples, bàsicament els mateixos que conté també l'annex de la Directiva 98/34 (serveis prestats per telefonia vocal, fax, tèlex; serveis de radiodifusió televisiva; serveis de radiodifusió sonora; teletext televisiu i altres serveis equivalents, com les guies electròniques de programes). També disposa expressament que *no* es considera SSI l'intercanvi d'informació mitjançant correu electrònic o un altre mitjà de comunicació electrònica equivalent, per a finalitats alienes a l'activitat econòmica dels que els utilitzen (com ja havia indicat l'exp. art. 18 de la DCE).

2. El principi de control en origen

2.1. L'anomenat àmbit normatiu coordinat

La Directiva sobre el comerç electrònic cerca eliminar alguns dels obstacles que dificulten el desenvolupament dels serveis de la societat de la informació en l'àmbit de la Unió Europea, com la disparitat de legislacions en els diferents estats membres i la inseguretat jurídica que se'n deriva.

De fet, busca assolir un alt nivell d'integració jurídica comunitària per a establir un espai sense fronteres interiors en l'àmbit dels serveis de la societat de la informació. Per aquest motiu, tracta de coordinar les legislacions nacionals i aclarir conceptes per configurar un marc jurídic que doni confiança als consumidors i que garanteixi la lliure circulació d'aquests serveis, en el si de la Unió Europea.

La fórmula que s'adopta per a garantir un tractament homogeni als serveis de la societat de la informació consisteix a delimitar un conjunt de matèries referents a l'activitat dels prestadors de SSI, que s'haurà de regular de manera uniforme en la legislació de tots els estats membres. Aquest conjunt de matèries s'anomena **àmbit normatiu coordinat**.

Aquest **àmbit normatiu coordinat** està constituït pels requisits que qualsevol llei imposi als prestadors de serveis de la societat de la informació en relació amb els aspectes següents:

- **L'inici de l'activitat** (com les titulacions professionals, la publicitat registral, les autoritzacions, les qualificacions o notificacions que siguin preceptives segons l'activitat concreta que es vulgui prestar en xarxa).
- **L'exercici de l'activitat** (com els requisits referents a la manera d'actuar del prestador, a la qualitat o contingut del servei, publicitat, contractació per via electrònica i responsabilitat).

En canvi, no formen part de l'àmbit coordinat els requisits referents a les mercaderies per si mateixes, ni al seu lliurament (*cf.* exp. 21 i article 2.h de la DCE), ni, tampoc naturalment, els serveis que no es prestin per mitjans electrònics, perquè de fet aquests no són en absolut serveis de la societat de la informació.

2.2. El control en l'estat d'origen

El control del compliment d'aquesta normativa constitutiva de l'“àmbit normatiu coordinat” correspon a l'estat membre en el qual estigui establert el prestador del servei (*cf.* art. 7 LSSICE).

S'estableix així un **principi de control en origen** (*cf.* exp. art. 22 DCE), de manera que els altres estats no poden restringir (per raons derivades de l'àmbit normatiu coordinat) la prestació de SSI procedents d'un prestador establert en un estat membre de la Unió Europea o de l'Espai Econòmic Europeu (*cf.* art. 7 LSSICE i art. 3 DCE).

El prestador del servei ja haurà hagut de complir els requisits establerts en la legislació nacional del seu estat d'establiment i –gràcies a la coordinació normativa– els requisits que imposaran aquestes normes nacionals seran equivalents a les que imposen les lleis nacionals dels altres estats membres als seus prestadors de serveis (és a dir, als que estiguin establerts en aquests altres estats). Amb això es vol evitar la inseguretat jurídica que provocaria la incertesa respecte a quin control poden tenir els estats membres sobre serveis procedents d'un altre estat membre.

Ara bé, aquest principi –que implica que l'estat de destinació del servei haurà de confiar que ja s'ha superat el control en origen, i per tant no podrà restringir la prestació del servei– té **excepcions importants**, previstes en la mateixa Directiva (*cf.* art. 3 DCE):

1) D'una banda, el principi de no-restricció de la llibertat de prestació dels SSI procedents d'un altre estat membre per raons inherents a l'àmbit normatiu coordinat no és aplicable en determinats camps, entre els quals hi ha el dels drets de propietat intel·lectual i industrial, el de la llibertat de les parts per elegir la llei aplicable al seu contracte, el de les obligacions contractuals relatives a contractes subscrits pels consumidors o el de la licitud de les comunicacions comercials no sol·licitades (*cf.* la transposició a l'art. 3 de la LSSICE).

2) D'altra banda, els estats podran imposar restriccions respecte d'un determinat SSI procedent d'un altre estat quan atempti o pugui atemptar contra els principis següents (art. 8 LSSICE):

Article 8 de la LSSICE

“a) La salvaguarda de l’ordre públic, la investigació penal, la seguretat pública i la defensa nacional.

b) La protecció de la salut pública o de les persones físiques que tinguin la condició de consumidors o usuaris, fins i tot quan actuïn com a inversors.

c) El respecte a la dignitat de la persona i al principi de no-discriminació per motius de raça, sexe, religió, opinió, nacionalitat, discapacitat o qualsevol altra circumstància personal o social.

d) La protecció de la joventut i la infantesa.

e) La salvaguarda de drets de propietat intel·lectual.”

Els prestadors de serveis d’intermediació, com per exemple els que presten el servei de transmissió i d’accés a la xarxa, estan obligats a col·laborar amb les autoritats competents quan sigui necessari per a l’efectivitat d’aquestes restriccions, d’acord amb el que disposa l’article 11 de la Llei.

2.3. Determinació del lloc d’establiment del prestador

El sistema de control en l’estat d’origen parteix de la base que al prestador establert en un estat membre se li aplicarà la legislació nacional de l’estat en qüestió. L’aplicabilitat de la legislació d’un estat concret a un prestador es basa en la noció d’establiment.

La LSSICE és aplicable:

- als prestadors establerts a Espanya i
- als serveis de la societat de la informació que els prestadors residents o domiciliats en un altre estat membre ofereixin per mitjà d’un establiment permanent situat a Espanya.

Per prestadors **establerts a Espanya**, la LSSICE entén que són els que tenen la residència o domicili social en el territori espanyol, sempre que coincideixi amb el lloc on hi hagi efectivament centralitzada la gestió administrativa i la direcció dels seus negocis. Altrament, es tindrà en compte el lloc on es dugui a terme aquesta gestió o direcció (art. 2.1.II).

Per prestadors **amb establiment permanent en el territori espanyol**, la LSSICE entén que són els que disposen a Espanya, de manera continuada o habitual, d’instal·lacions o llocs de treball on duen a terme tota o part de l’activitat.

Article 2.2.II

“S’estableix la presumpció que un prestador està establert a Espanya quan el prestador mateix o alguna de les seves sucursals s’ha inscrit en un registre mercantil espanyol o en un altre registre públic espanyol en què calgui inscriure’s per a l’adquisició de personalitat jurídica. Ara bé, l’ús de mitjans tecnològics situats a Espanya per a la prestació o l’accés al servei no servirà de criteri per a determinar, per si sol, l’establiment a Espanya del prestador (*cf.* art. 2.3 LSSICE). Per tant, no n’hi haurà prou, per exemple, que els servidors estiguin físicament ubicats en territori espanyol.”

3. Règim jurídic dels serveis de la societat de la informació

La LSSICE no regula tots els aspectes de l'activitat dels prestadors de serveis de la societat de la informació. Aquestes activitats, de fet, són molt diverses, i a cada una li serà aplicable, a més de la LSSICE, la normativa específica pròpia de l'activitat en qüestió. En efecte, el fet que un servei es presti per via electrònica no l'eximeix de complir totes les normes que se li puguin aplicar en consideració al tipus concret de servei de què es tracti.

Per exemple, des de normes fiscals fins a normes de control administratiu en matèria de comerç, de sanitat, de llicències preceptives per al desenvolupament de l'activitat concreta; passant, naturalment, per les normes civils o mercantils de caràcter general aplicables a les obligacions i contractes, les normes sobre competència deslleial, sobre defensa de la competència, sobre publicitat, sobre protecció de dades personals, les normes penals i un llarg etcètera.

D'una manera molt especial, **els serveis de la societat de la informació adreçats a consumidors** queden subjectes a tot el bloc de normes de protecció de consumidors. La mateixa Directiva de comerç electrònic, en l'onzè fonament de dret, recull una relació de directives en matèria de protecció dels consumidors que declara plenament aplicables als serveis de la societat de la informació.

El contingut substantiu de la LSSICE en relació amb la prestació de serveis de la societat de la informació és de fet bastant reduït. Bàsicament, a banda d'establir el principi de lliure prestació dels serveis i els límits d'aquesta llibertat, fixa una sèrie d'obligacions generals dels prestadors de SSI en matèries com la informació que han de donar de si mateixos o els deures de col·laboració amb les autoritats; estableix unes exempcions de responsabilitat importants en la prestació de serveis d'intermediació pels continguts de terceres persones; regula breument alguns aspectes de les comunicacions comercials i també de la contractació electrònica, especialment les obligacions d'informació prèvia i posterior a la subscripció del contracte i les condicions per a la validesa i l'eficàcia d'aquests negocis; estableix el règim de l'acció de cessació en matèria de protecció als consumidors, i construeix el règim sancionador corresponent per al cas d'incompliment de les obligacions fixades en la mateixa llei.

D'altra banda, cal tenir en compte que la LSSICE exclou expressament del seu àmbit d'aplicació dos serveis concrets (art. 5.1):

- els que presten els notaris i els registradors de la propietat i mercantils en l'exercici de les seves funcions públiques i
- els que presten els advocats i els procuradors en l'exercici de les funcions de representació i defensa en judici.

3.1. Principi de lliure prestació

La prestació de serveis de la societat de la informació no està subjecta a cap autorització prèvia (*cf.* art. 6 LSSICE).

Tanmateix, com és lògic, sí que són exigibles les autoritzacions previstes en l'ordenació i que responen al tipus concret d'activitat que es vol efectuar en línia. El que no s'exigeix és una autorització específica pel fet que una activitat determinada es vulgui dur a terme en línia i esdevingui un servei de la societat de la informació. Tampoc no es crea cap registre especial de prestadors de serveis de la societat de la informació.

Respecte als prestadors establerts en altres estats membres de la UE, com ja hem vist, no se'ls pot imposar cap restricció derivada de l'àmbit normatiu coordinat, llevat de les excepcions que es fixen en els articles 3 i 8 de la LSSICE. En relació amb tercers estats, que no siguin membres de l'Espai Econòmic Europeu, dependrà del que disposin els tractats internacionals.

3.2. Obligacions d'informació i deures de col·laboració dels prestadors de serveis

El prestador de serveis de la societat de la informació queda obligat a facilitar certa informació sobre si mateix, a la qual s'ha de poder accedir de manera permanent, fàcil, directa i gratuïta. Aquesta informació ha d'incloure els elements següents (*cf.* art. 10 LSSICE):

- El nom o denominació social, la residència o domicili, o l'adreça d'un dels establiments permanents que té a Espanya; la seva adreça electrònica, i qualsevol altra dada que permeti establir una comunicació directa i efectiva.
- Les dades d'inscripció registral, si és que el prestador està inscrit en algun registre (sia el Registre mercantil o qualsevol altre registre públic en el qual estigui inscrit per a l'adquisició de personalitat jurídica o al simple efecte de publicitat).
- Si desenvolupa una activitat sotmesa a règim d'autorització ha d'indicar les dades de l'autorització i de l'òrgan competent per a la supervisió.
- Si desenvolupa una "professió regulada", ha d'indicar el col·legi professional a què pertany, el títol professional i l'estat en el qual s'ha expedit, i ha de fer referència a les normes professionals aplicables a l'exercici de la seva professió.

- El número d'identificació fiscal.
- Quan el servei de la societat de la informació faci referència als preus, informació clara i exacta sobre aquests, i la indicació si inclouen o no els impostos i, si escau, les despeses de tramesa.
- Si escau, el codi o els codis de conducta a què estigui adherit, i la manera de consultar-los electrònicament.

D'altra banda, com ja s'ha indicat més amunt, certs prestadors de serveis, concretament els que presten un servei d'intermediació, com el de transmetre dades i donar accés a la xarxa, o el d'allotjar continguts de terceres persones, tenen una sèrie d'obligacions de col·laboració amb les autoritats competents, que es concreten en l'article 11.

A més, els que prestin el servei d'accés a Internet estan obligats a informar els usuaris sobre mesures de seguretat i protecció davant virus o correu brossa, i també a donar-los informació de les mesures de seguretat que el prestador mateix aplica. També han d'informar sobre la disponibilitat de filtres i advertir de les possibles responsabilitats derivades de l'ús il·lícit d'Internet, especialment en relació amb les infraccions de propietat intel·lectual i industrial (*cf.* art. 12 *bis* LSSICE).

En l'article 36 s'estableixen també a càrrec dels prestadors de serveis de la societat de la informació obligacions de col·laborar amb l'Administració en les tasques de supervisió i control.

4. La tramesa de comunicacions comercials no sol·licitades

La tramesa de comunicacions comercials constitueix també un “servei de la societat de la informació” sempre que representi una activitat econòmica, segons el que declara l'annex de la LSSICE (*cf.* annex, a.III.4).

A diferència de les “bustiades” postals, el cost d'enviar un missatge publicitari a milers de destinataris per correu electrònic és irrisori. En conseqüència, la tramesa de les anomenades *comunicacions comercials* electròniques representa un important estalvi de costos per a l'activitat de màrqueting directe de les empreses. Tanmateix, l'abús dels correus electrònics no sol·licitats o el correu brossa ha fet necessari establir límits legals a aquest tipus de pràctiques, a les quals en tot cas, com indica l'article 19 de la LSSICE, s'aplica la Llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal i la seva normativa de desenvolupament, en especial, pel que fa a l'obtenció de dades personals, la informació als interessats i la creació i manteniment de fitxers de dades personals.

Inicialment, la LSSICE va regular la matèria de manera molt rigorosa, i va prohibir la tramesa de comunicacions comercials per correu electrònic o altres mitjans de comunicació electrònica equivalents si no havien estat sol·licitades prèviament o autoritzades expressament pels seus destinataris. Així ho establí, en la redacció inicial, l'article 21. No obstant això, a conseqüència de la Directiva 2002/58/CE, de 12 de juliol de 2002, sobre el tractament de les dades personals i la protecció de la intimitat en el sector de les comunicacions electròniques (Directiva sobre la privacitat i les comunicacions electròniques), va ser necessari modificar la regulació inicial. La modificació de la LSSICE en aquest punt, que va afectar els articles 21, 22 i 38, es va dur a terme per mitjà de la disposició final primera de la Llei 32/2003, de 3 de novembre, general de telecomunicacions; aquests articles avui estan redactats segons la Llei general de telecomunicacions de 2014 (Llei 9/2014) que substitueix la de 2003.

La nova regulació manté la flexibilitat del sistema anterior, perquè si bé continua prohibint la tramesa (tant si són persones físiques com jurídiques) per correu electrònic o un altre mitjà de comunicació equivalent de comunicacions publicitàries o promocionals que no hagin estat sol·licitades prèviament o autoritzades expressament pels seus destinataris (consentiment que es pot revocar en qualsevol moment), aquesta prohibició no s'aplica quan hi hagi una relació contractual prèvia entre el remitent i el destinatari, sempre que:

- el prestador hagi obtingut de manera lícita les dades de contacte del destinatari i
- les utilitzi per a la tramesa de comunicacions comercials referents a serveis o productes de la seva pròpia empresa que siguin similars als que inicialment van ser objecte de contractació amb el client.

- I que, en tot cas, ofereixi al destinatari la possibilitat d'oposar-se al tractament de les seves dades amb finalitats promocionals, mitjançant un procediment senzill i gratuït, tant en el moment de recollida de les dades com en cada una de les comunicacions comercials que li adrexi (*cf.* art. 21.2 LSSICE). Afegeix el precepte que quan la comunicació s'hagi efectuat per via de correu electrònic, n'hi haurà prou per a exercir aquest dret d'oposició al tractament amb un correu electrònic que envia l'interessat a l'adreça facilitada pel remitent.

La LSSICE exigeix, a més, que les comunicacions comercials, fetes per via electrònica (*cf.* art. 20):

- siguin clarament identificables com a tals, i la persona física o jurídica en nom de la qual es duen a terme també ha de ser clarament identificable,
- quan es tracti de comunicacions fetes per correu electrònic, o per un altre mitjà de comunicació equivalent, incloguin al principi del missatge la paraula *publicitat* o l'abreviatura *publi*.
- quan es tracti d'ofertes promocionals i de concursos i jocs promocionals, s'han d'identificar clarament en aquest sentit; les condicions d'accés, i si escau de participació, han d'expressar-se de manera clara i inequívoca.

A més a més, està totalment prohibit l'enviament de comunicacions comercials en què es dissimuli o s'amagui la identitat del remitent per compte de qui es fa la comunicació, així com també estan prohibides les comunicacions en les quals s'inciti als destinataris a visitar pàgines d'Internet que contravinguin les normes de l'article 20 de la LSSICE.

Aquests requisits s'entenen sense perjudici del que disposi la normativa dictada per les comunitats autònomes amb competències exclusives sobre consum, comerç electrònic o publicitat.

Com ja hem indicat, el consentiment per a rebre comunicacions comercials pot ser revocat en qualsevol moment, per a la qual cosa n'hi haurà prou amb la simple notificació d'aquesta voluntat al remitent. El prestador del servei ha d'habilitar un procediment senzill i gratuït per a permetre aquesta revocació del consentiment (*cf.* art. 22).

5. Contractació electrònica

L'ús d'Internet i d'altres xarxes de comunicacions electròniques per a la realització d'activitats de comerç pot tenir diferents graus d'intensitat. En alguns casos, la xarxa s'utilitza només com a plataforma de presentació dels productes o serveis. En altres supòsits, la contractació d'aquests productes o serveis es fa per mitjà de la xarxa, i en conseqüència es tracta de contractació electrònica, però l'execució d'algunes de les prestacions –per exemple el lliurament del bé adquirit– es duu a terme en el món físic. Finalment, hi ha supòsits en què tant el contracte com l'execució de les prestacions es duen a terme en línia. És el que succeeix, per exemple en els casos de compra de música en què el contracte es perfà en línia, el pagament es fa electrònicament, i el producte –digital– es rep també per mitjà de la xarxa.

És habitual fer algunes classificacions i distingir, per exemple, entre comerç electrònic directe i indirecte, segons si les prestacions de les parts s'executen *on line* o no. També se sol distingir entre comerç adreçat als consumidors i comerç entre professionals; en el primer cas es parla de *business to consumer* (B2C), i en el segon, de *business to business* (B2B).

Atès que cert tipus de contractes electrònics no constitueixen un servei de la societat de la informació (així ho assenyalava expressament l'annex de la LSSI-CE, no tindrà la contractació de béns i serveis per via electrònica), les activitats de comerç electrònic han de complir les normes generals que la LSSICE estableix per a tots els serveis de la societat de la informació (per exemple, les obligacions establertes a l'article 10), a més de les específiques que la mateixa Llei estableix en relació amb la contractació electrònica (entre d'altres, les d'informació prèvia i posterior a la subscripció del contracte, arts. 27 i 28).

De tota manera, cal tenir en compte que un cert tipus de contractes electrònics no constitueixen un servei de la societat de la informació. D'acord amb la lletra *a* de l'annex de la LSSICE, no tindrà la consideració de servei de la societat de la informació "l'intercanvi d'informació per mitjà de correu electrònic o un altre mitjà de comunicació electrònica equivalent per a finalitats alienes a l'activitat econòmica dels qui l'utilitzen". Ho expressa més clarament el considerant 18 de la Directiva: "[...] l'ús del correu electrònic o, per exemple, de sistemes equivalents de comunicació entre individus, per part de persones físiques que actuen fora de la seva professió, negoci o activitat professional, fins i tot quan els usen per a subscriure contractes entre si, no constitueixen un servei de la societat de la informació".

A més de complir aquests requisits, l'activitat de comerç electrònic s'ha d'ajustar a la resta de normes de l'ordenació jurídica que siguin aplicables segons el tipus de negoci de què es tracti i del tipus de béns o serveis que es contracten electrònicament.

5.1. El contracte electrònic

La subscripció de contractes “entre absents”, és a dir, entre persones que no són simultàniament presents en un mateix lloc, no és en absolut un fenomen desconegut en el dret de la contractació. Des d’antic s’han subscrit contractes per carta, i més endavant per telèfon, telègraf, etc. Tant el Codi civil com el de comerç van incloure regles específiques sobre la perfecció del contracte en aquests supòsits. Amb la irrupció de les comunicacions electròniques apareix una via més per a la transmissió de les manifestacions de voluntat determinants per a la conclusió del contracte.

La Directiva sobre el comerç electrònic va exigir als estats que facilitessin la subscripció de contractes electrònics, i en concret que garantissin que “el règim jurídic aplicable al procés contractual no entorpeixi la utilització real dels contractes per via electrònica, ni porti a privar d’efecte i de validesa jurídica en aquest tipus de contractes a raó de la seva subscripció per via electrònica” (art. 9.1 DCE), amb la possibilitat d’establir excepcions respecte de determinats tipus de contractes. De les diverses excepcions que permet la Directiva, la Llei espanyola només recull els supòsits dels contractes relatius al dret de família i successions (*cf.* art. 23.4).

En termes generals, la subscripció del contracte en forma electrònica no en perjudica la validesa, tenint en compte el principi de llibertat de forma vigent en el nostre dret de contractes (*cf.* art. 1278 i 1279 Codi civil). La LSSICE reitera aquest principi del Codi civil –fins i tot utilitza l’expressió de l’art. 1279 Cc– en assenyalar que “los contratos celebrados por vía electrónica producirán todos los efectos previstos por el ordenamiento jurídico, cuando concurren el consentimiento y los demás requisitos necesarios para su validez” (art. 23.1 LSSICE). D’altra banda, i en la mateixa direcció de facilitar la conclusió de contractes electrònics, la Llei adverteix que per a la validesa del contracte no cal que les parts s’hagin posat d’acord prèviament per a utilitzar mitjans electrònics (*cf.* art. 23.2).

El principi de llibertat de forma, tanmateix, coneix moltes excepcions, especialment en el cas de contractes subscrits amb consumidors, sia perquè s’exigeix que constin per escrit les manifestacions de les parts o perquè s’exigeix aquesta constància respecte d’una informació determinada que s’ha de proporcionar al consumidor. Per això és fonamental per a complir el propòsit de la directiva que faciliti la utilització real dels contractes electrònics el **principi** que estableix la LSSICE **d’equiparació entre forma escrita i forma electrònica**:

Sempre que la Llei exigeixi que el contracte o qualsevol informació que hi està relacionada consti per escrit, aquest requisit s’entendrà satisfet si el contracte o la informació es conté en un suport electrònic (art. 23.3).

La Llei no estén aquesta equiparació al cas de contractes que s'hagin de subscriure en document públic (per exemple, davant de notari), però tampoc no s'oposa que el requisit de forma documental pública pugui complir-se electrònicament si la legislació específica l'admet. Aquests contractes, i tots els que requereixin la intervenció d'òrgans jurisdiccionals, notaris, registradors o autoritats públiques es regeixen per la legislació específica corresponent (*cf.* art. 23.4.II).

Quant a la prova dels contractes electrònics, la Llei remet a les regles generals de l'ordenació, i si s'han signat electrònicament, es tindrà en compte el que disposa la Llei 59/2003, de signatura electrònica (art. 24.1). El mateix precepte declara que en tot cas, "el suport electrònic en el qual consti un contracte subscrit per via electrònica serà admissible en judici com a prova documental" (art. 24.2).

Les disposicions de la Llei sobre la validesa dels contractes subscrits en forma electrònica i sobre la seva prova, així com –entre d'altres– les que després examinarem sobre el lloc de subscripció, són aplicables a qualsevol contracte electrònic, encara que es tracti d'una relació entre particulars i per tant no constitueixi –com ja hem vist– un veritable servei de la societat de la informació. Aquesta conclusió és reforçada pel que manifesta l'exposició de motius:

Les disposicions contingudes en aquesta Llei sobre aspectes generals de la contractació electrònica, com les relatives a la validesa i l'eficàcia dels contractes electrònics o al moment de prestació del consentiment, seran aplicables encara que cap de les parts no tingui la condició de prestador o destinatari de serveis de la societat de la informació (Exposició de motius, IV).

Cal entendre que la inclusió de normes que afecten supòsits diferents dels serveis de la societat de la informació no contradiu la delimitació de l'àmbit material d'aplicació de la Llei, en la mesura que el seu article primer sembla que inclou en aquest objectiu la regulació de la contractació electrònica de manera general, i no solament del comerç electrònic com a servei de la societat de la informació.

5.2. Requisits específics establerts per la LSSICE per a les fases prèvia i posterior a la subscripció del contracte electrònic

Per als supòsits de contractació que constitueixin veritables serveis de la societat de la informació, la LSSICE estableix en els articles 27 i 28, unes obligacions específiques per a les fases prèvia i posterior al contracte.

Naturalment, aquestes obligacions –llevat en cas d'incompatibilitat o contradicció– no són cap obstacle per a l'aplicabilitat cumulativa de la resta dels requisits previstos en altres normes (per exemple, l'aplicabilitat a raó de la modalitat contractual de què es tracti, o del tipus concret de serveis que es presten, o de les condicions de les parts que intervenen, o de l'ús de condicions generals, etc.).

Respecte a la fase prèvia a la subscripció del contracte, i sense perjudici de l'aplicació de la resta de les normes que imposen obligacions d'informació precontractual (com per exemple les establertes per la Llei d'ordenació del comerç minorista), l'article 27 de la LSSICE exigeix que el prestador de serveis de la societat de la informació que dugui a terme activitats de contractació electrònica posi a disposició del destinatari, "abans d'iniciar el procediment de contractació i mitjançant tècniques adequades al mitjà de comunicació utilitzat, de manera permanent, fàcil i gratuïta, informació clara, comprensible i inequívoca" sobre els punts següents:

- Els tràmits que cal seguir per a subscriure el contracte.
- Si el prestador arxivarà el document electrònic en el qual es formalitzi el contracte i si serà accessible.
- Els mitjans tècnics que es posen a disposició del destinatari del servei per a identificar i corregir errors en la introducció de les dades.
- La llengua o les llengües a les quals es podrà formalitzar el contracte.

Quant a la manera de posar a disposició del destinatari aquesta informació, la llei considera suficient que el prestador la inclogui a la seva pàgina o lloc d'Internet en els termes indicats (és a dir, de manera permanent, fàcil i gratuïta). Si els serveis estan dissenyats específicament "per a ser accedits mitjançant dispositius que disposin de pantalles de format reduït", aquesta obligació s'entendrà complerta quan el prestador "faciliti de manera permanent, fàcil, directa i exacta l'adreça d'Internet en què la informació esmentada és posada a disposició del destinatari".

Tanmateix, no és necessari proporcionar aquesta informació quan:

- "tots dos contractants ho acordin així i cap d'ells no tingui la consideració de consumidor", o
- "el contracte s'hagi subscrit exclusivament mitjançant intercanvi de correu electrònic o un altre tipus de comunicació electrònica equivalent".

A més, el comerciant electrònic (o, en la terminologia de la Llei, el "prestador de serveis de la societat de la informació que dugui a terme activitats de contractació electrònica"), també anteriorment a l'inici del procediment de contractació, ha de posar a disposició del destinatari dels seus serveis les condicions generals a les quals s'ha de subjectar el contracte, de manera que el destinatari pugui emmagatzemar-les i reproduir-les (art. 27.4).

Els problemes de validesa i d'irrevocabilitat de l'oferta del prestador s'han de resoldre d'acord amb la legislació específica (per exemple, si és el cas, d'acord amb el que es disposa en la legislació de comerç minorista). La LSSICE simplement disposa que, sense perjudici de la legislació específica aplicable, les ofertes o propostes de contractació seran vàlides durant el període que fixi l'ofertant, i si no n'ha fixat cap, durant el temps que romanguin accessibles als destinataris dels serveis (*cf.* art. 27.3).

Respecte a la fase posterior a la subscripció del contracte, és a dir, una vegada s'ha verificat el concurs de l'oferta i de l'acceptació, la LSSICE exigeix que l'ofertant lliuri a l'altra part una **confirmació d'haver rebut l'acceptació** (*cf.* art. 28). De la mateixa manera que per a les obligacions d'informació precontractual, s'adverteix aquí que no caldrà facilitar aquesta confirmació si així ho acorden els contractants, sempre que cap dels dos no sigui un consumidor; i tampoc si el contracte no s'ha subscrit exclusivament mitjançant l'intercanvi de correu electrònic (o d'una comunicació electrònica equivalent), "si no és que aquests mitjans s'usen amb el propòsit exclusiu d'eludir el compliment d'aquestes obligacions".

Aquesta última excepció, pensada per a evitar el frau de llei, constava també en la redacció original de l'article 27, quant a l'obligació de subministrar la informació prèvia al contracte, però va ser suprimida per la Llei 56/2007, de 28 de desembre, de mesures d'impuls de la societat de la informació.

La confirmació de recepció de l'acceptació es podrà fer per correu electrònic, en l'adreça indicada per l'acceptant i en el termini de vint-i-quatre hores des que ha rebut l'acceptació; o bé utilitzant un mitjà equivalent al que s'ha utilitzat per a l'acceptació i fent la confirmació de manera immediata, tan aviat com l'acceptant hagi finalitzat el procés, i sempre que la confirmació pugui ser arxivada pel destinatari.

Aquest segon supòsit és el cas, per exemple, de les operacions en les quals l'acceptació es manifesta clicant a la pàgina web on comprem, i tot seguit apareix una nova pantalla que ens indica que l'acceptació ha estat rebuda correctament. Ara bé, aquesta manera de confirmar l'acceptació només serà suficient si és susceptible de ser arxivada pel destinatari.

L'obligació de confirmar la recepció de l'acceptació no constitueix un requisit de validesa del contracte. Es tracta d'una obligació establerta per la Llei i la conseqüència de la seva omissió és la imposició d'una sanció administrativa. L'article 38 LSSICE considera infracció greu l'omissió habitual d'aquesta obligació (*cf.* art. 38.3.f LSSICE).

L'obligació de confirmar correspon a l'ofertant, però cal tenir en compte que "oferent" no sempre ho serà el venedor, sinó que també ho pot ser el comprador. El comprador és l'"oferent" quan respon amb una oferta de compra a la *invitatio ad offerendum* del venedor. En aquests casos, per tant, l'obligació de confirmar correspon al comprador. La LSSICE deixa clar que l'obligació de confirmar pot correspondre al destinatari del servei i preveu per a aquest cas que el prestador faciliti el compliment d'aquesta obligació posant a disposició del destinatari els mitjans oportuns (*cf.* art. 28.1.b.II).

5.3. Moment i lloc de perfecció del contracte

En el nostre dret, els contractes es perfeccionen, és a dir, s'entenen subscrits, des del moment en què es concorre el consentiment de tots dos contractants (*cf.* art. 1258 Cc). Aquest sistema s'anomena *de perfecció consensual*, ja que la perfecció es basa en l'existència de consentiment. El consentiment dels contractants, al seu torn, es manifesta pel concurs de l'oferta i l'acceptació (*cf.* art. 1262.1 Cc). Per saber el moment exacte en què el contracte s'ha perfet, per tant, cal determinar en quin moment s'ha produït l'acceptació. En la con-

tractació entre presents no hi sol haver cap dificultat per a determinar aquest moment. Ara bé, en els contractes subscrits entre persones físicament distants necessitem alguna regla que ens ajudi a precisar-ho, ja que l'acceptació pot trigar a arribar al coneixement de l'oferent.

Les solucions legals i jurisprudencials són variades. En un extrem hi ha la *teoria de la cognició*, segons la qual l'acceptació només produirà efectes a partir del moment en què l'oferent l'hagi conegut. En l'altre extrem hi ha la *teoria de la declaració o manifestació*, que considera suficient que l'acceptant hagi manifestat la declaració de voluntat d'acceptar l'oferta.

La primera tesi es tempera amb la *teoria de la recepció*: no fa falta que l'oferent hagi conegut efectivament l'acceptació, sinó que n'hi ha prou que l'hagi pogut conèixer, és a dir, que hagi arribat en la seva esfera de control (per exemple, se li ha enviat l'acceptació per correu i ha rebut la carta, però no ha volgut obrir-la). La segona tesi, la de la declaració o manifestació, se suavitzava amb la *teoria de l'expedició*: no n'hi ha prou d'haver exterioritzat l'acceptació, sinó que cal haver-la enviat (pel mitjà del què es tracti) a l'altra part; per tant, és necessari que l'acceptació hagi sortit de l'esfera de control de l'acceptant.

El Codi civil va optar per la tesi de la cognició en l'article 1262.2, la redacció original del qual disposava “[...] la aceptación hecha por carta no obliga al que hizo la oferta sino desde que llegó a su conocimiento”, encara que la jurisprudència la va matisar amb consideracions més en la línia de la tesi de la recepció. El Codi de comerç, en l'article 54, es va orientar en el sentit de la teoria de l'expedició (“Los contratos que se celebren por correspondencia quedarán perfeccionados desde que se conteste aceptando la propuesta o las condiciones con que ésta fuere modificada”).

La LSSICE –per mitjà d'una disposició addicional– ha volgut **unificar els dos sistemes reformant la redacció de tots dos articles** (*cf.* disposició addicional quarta LSSICE). D'acord amb aquesta reforma, el sistema general, tant per als contractes civils com per als mercantils, i siguin contractes electrònics o no, es fixa de la manera següent:

“Hallándose en lugares distintos el que hizo la oferta y el que la aceptó, hay consentimiento desde que el oferente conoce la aceptación o desde que, habiéndosela remitido el aceptante, no pueda ignorarla sin faltar a la buena fe. El contrato, en tal caso, se presume celebrado en el lugar en que se hizo la oferta.

En los contratos celebrados mediante dispositivos automáticos hay consentimiento desde que se manifiesta la aceptación.”

Amb aquesta nova redacció certament s'unifica el sistema civil i mercantil, però el criteri que s'adopta no és un criteri únic, sinó un criteri general i un altre d'especial, aquest últim aplicable als supòsits en què els contractes se subscriuïen mitjançant “dispositius automàtics”.

El criteri general recull la tesi de la recepció. El contracte quedarà perfet des del moment en què l'acceptació arriba a l'esfera de control de l'ofertant, de manera que aquest "no la pot ignorar sense faltar a la bona fe". No és necessari que l'hagi conegut efectivament (encara que si és així, amb més raó haurem de tenir el contracte per perfet). La LSSICE, d'altra banda, ofereix un criteri – ara sí referit únicament als contractes electrònics– per a determinar en quin moment s'ha rebut l'acceptació: s'entendrà que s'ha rebut quan la part a la qual va adreçada pugui tenir constància d'això (*cf.* art. 28.2). No manifesta cap criteri per saber què vol dir "tenir constància de l'acceptació", però sí que en dóna un en relació amb el fet de tenir constància d'haver rebut la confirmació: s'entén que el destinatari té constància d'això quan la confirmació ha estat emmagatzemada en el servidor en el qual tingui donat d'alta el compte de correu electrònic, o en el dispositiu utilitzat per a la recepció de comunicacions (*cf.* art. 28.2.II).

El criteri especial recull la tesi de l'expedició, en la mesura que considera perfet el contracte des que es manifesta l'acceptació, a condició que aquesta manifestació s'efectuï per mitjà d'un mecanisme que la recull automàticament i que, per tant, implica no una simple manifestació, sinó una veritable expedició de l'acceptació.

El legislador no explica què s'ha d'entendre per "dispositius automàtics", però sembla que vol fer referència als supòsits en què el contracte no requereix enviar un missatge electrònic amb l'acceptació, sinó, per exemple, fer un simple clic en la pàgina web, de manera que el prestador de serveis rebria aquesta acceptació de manera "instantània". Aquesta (discutible) recepció instantània faria que l'acceptació i el coneixement de l'acceptació (o almenys la seva recepció) fossin simultanis i, per tant, es pogués determinar com a moment de la perfecció el de la "manifestació de l'acceptació".

Finalment, respecte al lloc en el qual s'entendrà subscript el contracte, la seva residència habitual.

"Artículo 29. Lugar de celebración del contrato.

Los contratos celebrados por vía electrónica en los que intervenga como parte un consumidor se presumirán celebrados en el lugar en que éste tenga su residencia habitual.

Los contratos electrónicos entre empresarios o profesionales, en defecto de pacto entre las partes, se presumirán celebrados en el lugar en que esté establecido el prestador de servicios."

5.4. Referència breu a altres normes aplicables al comerç electrònic

Ja hem destacat més amunt que la major part dels aspectes substantius referents al comerç electrònic no es regulen en la LSSICE, sinó que troben el seu règim en el conjunt de normes de l'ordenació aplicables a l'activitat comercial i, en especial, al tipus de serveis que es prestin concretament. Tanmateix,

atès que es tracta d'una nova fórmula d'establir les relacions entre les parts, és possible que algunes de les normes preexistents presentin problemes per a subsumir en els seus supòsits de fet la realitat específica del comerç electrònic. En tot cas, el recurs a l'analogia permet integrar moltes d'aquestes llacunes. I d'altra banda, les novetats no són tan essencials per a convertir en completament inaplicables la major part de les disposicions legals que regulen les activitats de comerç.

L'objectiu d'aquest apartat es limita a esmentar algunes d'aquestes normes, sense voler ser exhaustiu ni tampoc analitzar-ne les previsions de manera detallada. Esmentarem les disposicions següents:

- La Llei d'ordenació del comerç minorista (LOCM), de 15 de gener de 1996. Conté disposicions en matèria de vendes a distància. No obstant això, és anterior a la Directiva 97/7/CE, de 20 de maig de 1997, relativa a la protecció als consumidors en matèria de contractes a distància, (DOCE núm. L 144, de 4 de juny) per la qual cosa va caldre una reforma, que es va dur a terme mitjançant la Llei 47/2002, de 19 de desembre, de Reforma de la LOCM. De la Llei cal destacar en concret el règim del dret de desistiment.

Els contractes electrònics de compravenda entren sense cap dificultat a la categoria de "vendes a distància" que la Llei d'ordenació del comerç minorista defineix en l'article 38.1:

"Se consideran ventas a distancia las celebradas sin la presencia física simultánea del comprador y del vendedor, siempre que su oferta y aceptación se realicen de forma exclusiva a través de una técnica cualquiera de comunicación a distancia y dentro de un sistema de contratación a distancia organizado por el vendedor."

- La Llei de condicions generals de la contractació, de 13 d'abril de 1998, que resulta especialment pertinent en la mesura que la major part dels contractes en el comerç electrònic utilitzen condicions generals predisposades pel prestador del servei.
- El Reial decret 1906/1999, de 17 de desembre, que regula la contractació telefònica o electrònica amb condicions generals. Aquest decret va ser derogat per la Llei 3/2014, de 27 de març, passant el seu contingut a ser regulat dins la Llei general de defensa de consumidors i usuaris (Reial decret legislatiu 1/2007). Efectivament, l'article 92 de la LGDCU preveu dins l'àmbit d'aplicació de la regulació de les vendes a distància aquelles fetes per correu postal, Internet, telèfon o fax.
- La mateixa Llei general per a la defensa dels consumidors i els usuaris (LGDCU), el text refós de la qual ha estat aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2007, de 16 de novembre. En concret, és interessant el règim de les clàusules abusives. Convé assenyalar que el legislador espanyol, en traslladar la Directiva 93/13 sobre clàusules abusives als contractes subscrits amb consumidors, va optar pel següent: d'una banda, va elaborar una llei reguladora de les condicions generals de la contractació –que no necessàriament són clàusules abusives–, aplicable a tots els supòsits en què s'usen condi-

ons generals i no solament als contractes amb consumidors; i d'altra banda, va reformar la LGDCU per a introduir-hi el règim de les clàusules abusives.

- La Llei orgànica de protecció de dades de caràcter personal, de 13 de desembre de 1999, i tota la normativa de desenvolupament, incideixen lògicament d'una manera molt important en la prestació de serveis en línia.

Podem allargar la llista fent referència, entre d'altres, a la legislació en matèria de signatura electrònica; a tot el paquet de directives en matèria de protecció dels consumidors esmentades en el fonament de dret 11 de la DCE; i a les normes en matèria de noms de domini, especialment l'Ordre de 19 de maig del 2005, que aprova el "Pla nacional de noms de domini d'Internet amb el codi de país corresponent a Espanya (.es)"; o el Reial decret 1163/2005, de 30 de setembre, que regula un distintiu públic de confiança en els serveis de la societat de la informació i de comerç electrònic.

6. Responsabilitat dels intermediaris

La LSSICE preveu, seguint la Directiva sobre el comerç electrònic, determinats serveis de la societat de la informació que anomena *serveis d'intermediació*. D'acord amb la definició que s'inclou en l'annex de la Llei, són serveis d'intermediació (entre d'altres):

- La provisió de serveis d'accés a Internet.
- La transmissió de dades per mitjà de xarxes de telecomunicacions.
- La realització de còpia temporal de les pàgines d'Internet sol·licitades pels usuaris (*caching* o còpia en memòria cau).
- L'allotjament en els mateixos servidors de dades, aplicacions o serveis subministrats per terceres persones (*hosting*).
- La provisió d'instruments de cerca, accés i recopilació de dades o la provisió d'enllaços (*linking*) a altres llocs d'Internet.

Aquests serveis vehiculen continguts que són proporcionats per terceres persones i que a vegades són il·lícits (per exemple, materials que infringeixen drets de propietat intel·lectual, o que constitueixen difamació o atemptat contra la intimitat, etc.). La participació dels prestadors intermediaris en la transmissió, l'allotjament o la localització d'aquests continguts il·lícits planteja el risc que puguin ser declarats responsables per aquests continguts. Per oferir seguretat jurídica a aquests operadors, la llei limita la seva responsabilitat fixant unes regles d'exclusió de responsabilitat, que la Directiva estableix en els articles 12 a 15, i la LSSICE en els articles 13 a 17.

6.1. Naturalesa i abast de les exempcions de responsabilitat

La LSSICE parteix de la base que els prestadors de serveis de la societat de la informació estan subjectes a la responsabilitat civil, penal i administrativa establerta amb caràcter general en l'ordenació jurídica (*cf.* art. 13.1 LSSICE). No es fixen criteris nous d'atribució de responsabilitat. L'únic que es fa és establir determinades exempcions, és a dir, es delimiten uns supòsits en els quals s'exclou la possibilitat d'imputar l'obligació de rescabament. Atès que els criteris d'atribució de responsabilitat continuen sent els del règim general, la simple falta dels requisits per a obtenir l'exempció no implica directament l'atribució de responsabilitat. Al contrari, caldrà que s'hagin presentat totes i cada una de les condicions que en el règim general són necessàries per a establir la imputació del deure de rescabament, que quan es tracti de responsabilitat civil seran les bàsiques dels articles 1902 i següents del Codi civil.

No s'atorga en absolut una exempció general per a qualsevol tipus de responsabilitat derivada de la prestació dels serveis esmentats, sinó que eximeix, exclusivament, de la possible responsabilitat derivada dels continguts transmesos, emmagatzemats, allotjats o enllaçats.

L'aplicabilitat de les exempcions establertes dependrà del fet que realment es compleixin els supòsits i les condicions que es distingeixen per a cada cas, de manera que caldrà, atendre la veritable naturalesa dels actes que els operadors duguin a terme i no solament la denominació que vulguin donar a la seva activitat. En els apartats següents examinarem separatament en quins termes es fixen concretament les exempcions de responsabilitat per a cada cas.

6.2. Supòsits d'exclusió de responsabilitat

1) Els serveis de transmissió de dades i provisió d'accés (art. 14 LSSICE)

La LSSICE eximeix els operadors que presten aquests serveis de tota responsabilitat que pugui derivar dels continguts transmesos, sempre que el prestador del servei

- no hagi originat ell mateix la transmissió;
- no hagi seleccionat ni modificat les dades de la transmissió, i
- no hagi seleccionat el destinatari (de la transmissió).

És important assenyalar que la DCE adverteix que l'exempció "no afectarà" la possibilitat que els tribunals o autoritats administratives, d'acord amb els sistemes jurídics dels estats membres, exigeixin a un prestador de serveis intermediaris que impedeixi o posi fi a una infracció (art. 12.3 DCE).

2) L'anomenat *caching* (art. 15 LSSICE)

L'anomenat *emmagatzematge en memòria cau* (*caching*) és una eina essencial per a reduir les congestions a la xarxa i la lentitud de càrrega de les pàgines web. Consisteix, en síntesi, a apropar els continguts a l'usuari final. Així, quan un proveïdor de serveis d'Internet detecta que els seus clients demanen sovint visitar determinades pàgines web que són allotjades en servidors geogràficament llunyans, fa i conserva una còpia d'aquesta pàgina en el servidor mateix. D'aquesta manera, quan altres clients tornin a sol·licitar la mateixa pàgina, el servidor no haurà d'anar a buscar les dades al lloc de *hosting* original, sinó que podrà mostrar directament la còpia que té en la seva memòria cau.

La LSSICE preveu el *caching* en l'article 15, en què disposa que els prestadors d'un servei d'intermediació que transmetin per una xarxa de telecomunicacions dades facilitades per un destinatari del servei, i que, amb l'única finalitat de fer més eficaç la seva transmissió ulterior a altres destinataris que els

sol·licitin, els emmagatzemin en els seus sistemes de manera automàtica, provisional i temporal, no seran responsables pel contingut d'aquestes dades ni per la seva reproducció temporal.

L'exempció no és aplicable si l'operador modifica la informació. A més, ha de complir els requisits següents:

a) Permetre l'accés a la informació només als que compleixin les condicions imposades en el lloc original.

Cal tenir present que el lloc web original pot exigir algunes condicions a qui vulgui accedir-hi, encara que no impliquin cap pagament. És freqüent, per exemple, que alguns mitjans de comunicació a Internet demanin a qui hi vulgui accedir que es registri, per a la qual cosa haurà d'escriure el seu nom i l'adreça electrònica, de manera que obtindrà una contrasenya que haurà d'usar per a poder veure tots o part dels continguts del lloc web. L'ISP que té una còpia d'un lloc web determinat, ha d'exigir als usuaris que li demanin visitar-la en les mateixes condicions que fixa el lloc web original.

b) Respectar les normes generalment acceptades i aplicades pel sector per a actualitzar la informació.

c) No interferir en la utilització lícita de tecnologia generalment acceptada i utilitzada pel sector amb la finalitat d'obtenir dades sobre la utilització de la informació.

El titular del lloc web original està interessat, per molts motius, a saber com, quan, des d'on i, sobretot, quantes vegades es consulta la seva pàgina. Atès que moltes visites no es fan a la pàgina original sinó a la còpia en memòria cau, el proveïdor que té la còpia ha de permetre que el titular de la informació original pugui obtenir dades d'aquest tipus mitjançant la tecnologia que hi ha per a aquesta finalitat, d'acord amb els usos del sector.

d) Retirar la informació que hagi emmagatzemat –o fer que sigui impossible accedir-hi, tan aviat com tingui un coneixement efectiu del següent:

- que la informació ha estat retirada del lloc de la xarxa on era inicialment.
- que s'ha impossibilitat l'accés a la informació esmentada.
- que un tribunal o un òrgan administratiu ha ordenat retirar-la o impedir que s'hi accedeixi.

La Directiva també estableix en aquest cas que l'exempció de responsabilitat no afectarà la possibilitat que els tribunals o autoritats administratives, d'acord amb els sistemes jurídics dels estats membres, exigeixin a un prestador de serveis intermediaris que impedeixi una infracció o hi posi fi.

3) L'allotjament o *hosting* (art. 16 LSSICE)

L'article 16 de la LSSICE estableix una exclusió de responsabilitat per a les activitats de *hosting* o allotjament de dades, és a dir, del servei de la societat de la informació consistent a emmagatzemar dades que ha facilitat el destinatari d'aquest servei.

És el cas, per exemple, del prestador de serveis que allotja en el seu servidor un determinat lloc web, a sol·licitud d'una persona, física o jurídica, que vol tenir aquest lloc web a la xarxa. En aquests supòsits s'eleva notablement els requisits subjectius que s'han de presentar en l'actuació del prestador de serveis perquè no se'l pugui considerar responsable dels continguts allotjats.

El prestador del servei d'allotjament no pot ser declarat responsable dels continguts allotjats si compleix els requisits previstos en aquest article.

- El primer requisit és no tenir *coneixement efectiu* que l'activitat o la informació allotjada és il·lícita o que lesiona béns o drets d'una tercera persona susceptibles d'indemnització.

En la Directiva, el requisit d'ignorància s'estableix amb caràcter general per a qualsevol tipus de responsabilitat, sia civil, penal o administrativa. Ara bé, quan el que es reclama és concretament responsabilitat civil, el requisit de no tenir coneixement efectiu és necessari però insuficient, ja que la Directiva estableix que en el cas d'una acció de reclamació de danys i perjudicis el prestador de serveis només quedarà exempt si a més no ha tingut coneixement dels fets o les circumstàncies pels quals es revela el caràcter il·lícit de l'activitat o de la informació. Sembla, doncs, que –de conformitat amb la Directiva– davant d'una acció de danys i perjudicis seria suficient per a perdre el benefici de l'exempció amb què el prestador de serveis hagi tingut un coneixement per indicis de la il·licitud. No obstant això –i sorprenentment– la LSSICE no ha incorporat aquesta distinció i, per tant, un coneixement merament indicatiu no seria suficient per a perdre l'exempció, tampoc en el cas de responsabilitat purament civil.

- El segon requisit consisteix que si el prestador en té coneixement efectiu actuï amb diligència per a retirar les dades o per a impossibilitar-hi l'accés.

La LSSICE concep el “coneixement efectiu” en termes molt restrictius (així se separa del que preveu la Directiva), de manera que en la major part dels casos, si s'opta per una aplicació estricta de la norma, caldrà concloure que el prestador, encara que conegui perfectament que estava allotjant continguts il·lícits, no tenia un coneixement “efectiu” de la seva il·licitud. Així, d'acord amb l'article 16 de la LSSICE:

S'entén que el prestador de serveis té el coneixement efectiu a què es refereix el paràgraf a quan un òrgan competent hagi declarat la il·licitud de les dades, i n'hagi ordenat la retirada o hi impossibiliti l'accés, o s'hagi declarat l'existència de la lesió, i el prestador conegui la resolució corresponent, sense perjudici dels procediments de detecció i retirada de continguts que els prestadors apliquin en virtut d'acords voluntaris i d'altres mitjans de coneixement efectiu que es puguin establir. (Art. 16.1.II LSSICE.)

D'altra banda, en relació amb l'allotjament (*hosting*), constitueix també un requisit essencial per a l'aplicabilitat de l'exempció l'existència d'una veritable independència entre el prestador del servei d'allotjament i el destinatari que el sol·licita. Si aquest últim actua “sota l'autoritat o el control del prestador de serveis”, i per tant el prestador no és ja un simple intermediari, l'exempció de responsabilitat no li serà aplicable (art. 16.2 LSSICE)

També per al cas de l'allotjament, la Directiva estableix que l'exempció no afectarà la possibilitat que un tribunal o una autoritat administrativa, de conformitat amb els sistemes jurídics dels estats membres, exigeixi al prestador de

serveis posar fi a una infracció o impedir-la. I tampoc no afectarà la possibilitat que els estats membres estableixin procediments que regeixin la retirada de les dades o el fet d'impedir-hi l'accés (art. 14.3 de la DCE).

4) La provisió d'enllaços o d'instruments de cerca (art. 17 LSSICE)

La Directiva de comerç electrònic no tracta directament de la responsabilitat que es pot derivar del fet d'oferir enllaços o *links* (vincles directes a un altre lloc de la xarxa) o dels instruments o motors de cerca de continguts presents a la xarxa. El legislador espanyol, tanmateix, ha establert una exempció específica, que es basa en els mateixos requisits de diligència previstos per a l'allotjament (*hosting*).

La LSSICE disposa així, en l'article 17, que els prestadors de serveis de la societat de la informació que facilitin enllaços a altres continguts de la xarxa, o incloguin en els seus directoris o instruments de cerca de continguts, no seran responsables per la informació a la qual adrecin els destinataris dels seus serveis, sempre que no tinguin coneixement efectiu que l'activitat o la informació a què remeten o recomanen és il·lícita o pot lesionar béns o drets d'una tercera persona susceptibles d'indemnització o, si el tenen, sempre que actuïn amb diligència per a suprimir o inutilitzar l'enllaç corresponent. Les presumpcions de coneixement efectiu són exactament les mateixes que es fixen per al cas d'allotjament de dades (*cf.* art. 17.1.II), i val per tant el que ha hem exposat sobre la naturalesa del coneixement efectiu.

6.3. Obligacions de supervisió i de comunicació

D'acord amb l'article 15.1 de la DCE, que fa de clàusula de tancament del sistema, els estats membres no poden imposar als prestadors de serveis intermediaris una obligació *general* de supervisar les dades que transmetin o emmagatzemin, o de fer recerques actives de fets o circumstàncies que indiquin activitats il·lícites. Cal destacar, tanmateix, que la Directiva no exclou la possibilitat que els estats estableixin obligacions de supervisió que no siguin de caràcter general.

Així, el considerant de dret 47 de la Directiva assenyala:

Els estats membres no poden imposar als prestadors de serveis una obligació de supervisió exclusivament respecte a obligacions de caràcter general. Això no es refereix a les obligacions de supervisió en casos específics i, en concret, no afecta les ordres de les autoritats nacionals formulades de conformitat amb la legislació nacional.

D'altra banda, l'article 15.2 de la Directiva disposa que "els estats membres poden establir obligacions tendents que els prestadors de serveis de la societat de la informació comuniquin amb promptitud a les autoritats públiques competents les presumptes dades il·lícites o les activitats il·lícites dutes a ter-

me per destinataris del seu servei o l'obligació de comunicar a les autoritats competents, a sol·licitud d'aquestes, informació que els permeti identificar els destinataris del seu servei amb qui hagin subscrit acords d'emmagatzematge”.

La possibilitat d'establir aquest tipus d'obligacions de comunicació depèn, per tant, de cada estat membre. Així, la legislació espanyola preveu que els proveïdors de serveis de transmissió hauran de revelar les dades que permetin identificar els usuaris del servei, però només a l'efecte de la detecció, investigació i enjudiciament de delictes greus previstos en el Codi penal o en les lleis penals especials (*cf.* art. 1 de la Llei 25/2007, de 18 d'octubre, de conservació de dades relatives a les comunicacions electròniques i a les xarxes públiques de comunicacions).

No hi ha tanmateix en la nostra ordenació una previsió legal que obligui els operadors de telecomunicacions a revelar aquestes dades en el marc d'un procediment civil. La sentència del Tribunal de Justícia de la UE de 29 de gener de 2008 (assumpte C-275/06, productors de música d'Espanya (Promusicae) i Telefónica de España, SAU), ha declarat que el dret comunitari no impedeix “que els estats membres imposin el deure de divulgar dades personals en un procediment civil”, però tampoc no obliga els estats membres a imposar aquest deure. En concret no els obliga a imposar “el deure de comunicar dades personals per tal de garantir la protecció efectiva dels drets d'autor en el marc d'un procediment civil”.

7. Infraccions i sancions

En els articles 37 a 45, la LSSICE estableix un règim d'infraccions i sancions, de naturalesa administrativa, al qual queden subjectes els prestadors de serveis de la societat de la informació. Les infraccions poden ser molt greus, greus o lleus.

En la redacció actual de la LSSICE, l'única infracció de caràcter **molt greu** és la referida a l'incompliment de l'obligació de suspendre la transmissió, l'allotjament de dades, l'accés a la xarxa o la prestació de qualsevol altre servei equivalent d'intermediació, quan un òrgan administratiu competent ho ordeni, en virtut del que disposa l'article 11. (art. 38.2).

Es consideren infraccions **greus** les següents:

- L'incompliment de facilitar la informació prevista en l'article 10.1 sobre les dades d'identificació i contacte del prestador (art. 10.1.a), i sobre el preu del producte, impostos aplicables i despeses de tramesa (art. 10.1.f)
- La tramesa massiva de comunicacions comercials per correu electrònic o un altre mitjà de comunicació electrònica equivalent, o la tramesa insistent o sistemàtica a un mateix destinatari quan no es compleixin en els enviaments els requisits de l'article 21.
- L'incompliment significatiu de l'obligació que l'article 22.1 imposa al prestador de serveis de facilitar, mitjançant procediments senzills i gratuïts, la revocació del consentiment prestat per a la recepció de comunicacions comercials. Quan no es tracti d'un incompliment significatiu, aquesta infracció podrà qualificar-se de lleu.
- No posar a disposició del destinatari del servei les condicions generals a les quals, si escau, se subjecti el contracte, en la forma prevista en l'article 27.
- L'incompliment habitual de l'obligació de confirmar la recepció d'una acceptació, quan no se n'hagi pactat l'exclusió o el contracte s'hagi subscrit amb un consumidor. Quan no es tracti d'un incompliment habitual aquesta infracció tindrà el caràcter de lleu.
- La resistència, excusa o negativa a l'actuació inspectora dels òrgans facultats per a dur-la a terme d'acord amb aquesta llei.
- L'incompliment significatiu del que estableix l'apartat 3 de l'article 10 en matèria de serveis prestats a través de números telefònics de tarifació addi-

cional. Quan no es tracti d'un incompliment significatiu, aquesta infracció podrà qualificar-se de lleu.

- L'incompliment significatiu de les obligacions d'informació o d'establiment d'un procediment de rebuig del tractament de dades, establertes en l'apartat 2 de l'article 22. Quan no es tracti d'un incompliment significatiu, aquesta infracció podrà qualificar-se de lleu.
- La reincidència en la infracció lleu de l'apartat 4 g), quan així estigui establert en resolució ferma dictada dins els tres anys posteriors a l'obertura del procediment sancionador.

Tenen la consideració d'infraccions **lleus**, a més de les ja indicades, les següents:

- L'incompliment de les obligacions d'informació previstos en l'article 12 bis,
- No informar en la forma prescrita per l'article 10.1 sobre els aspectes que s'hi assenyalen en els paràgrafs b, c, d, e i g, o en els paràgrafs a i f quan no constitueixi infracció greu.
- L'incompliment del que preveu l'article 20 per a les comunicacions comercials, ofertes promocionals i concursos.
- No facilitar la informació prèvia al contracte prevista en l'article 27.1, quan les parts no n'hagin pactat l'exclusió o el destinatari sigui un consumidor.

L'article 39 bis, introduït per la Llei 9/2014, preveu una moderació de la sanció, en diferents supòsits, com ara quan s'aprecii una disminució de la culpabilitat, quan l'entitat infractora hagi regularitzat la seva situació o quan la conducta de l'afectat també hagi incidit en la comissió de la infracció.

Les sancions consisteixen fonamentalment en multa de 150.001 euros fins a 600.000 euros en cas d'infracció molt greu, de 30.001 euros fins a 150.000 euros en cas d'infracció greu, i de fins a 30.000 euros en cas d'infracció lleu. Per fixar l'import de la sanció dins d'aquests marges es té en compte l'existència d'intencionalitat; el temps durant el qual s'ha comès la infracció; la reincidència per comissió d'infraccions de la mateixa naturalesa; la naturalesa i la quantia dels perjudicis causats; els beneficis obtinguts per la infracció, i el volum de facturació que afecti la infracció comesa. La llei preveu també una sèrie de mesures provisionals que es poden adoptar durant la tramitació de l'expedient sancionador (*cf.* art. 41 i 42).

8. Solució de conflictes

8.1. Acció de cessació

La LSSICE, a més de traslladar la Directiva sobre comerç electrònic, incorpora parcialment en el Dret intern la Directiva 98/27/CE, de 19 de maig de 1998, relativa a les accions de cessació en matèria de protecció dels interessos dels consumidors. Ho fa establint una acció de cessació, de conformitat amb el que disposa la Directiva, contra les conductes que vulnerin els preceptes de la mateixa LSSICE. Aquesta acció s'estableix en els articles 30 i 31 de la Llei.

L'acció es pot interposar contra les conductes contràries a la LSSICE que lesionin interessos col·lectius o difusos dels consumidors. El propòsit de l'acció és obtenir una sentència que condemni el demandat a cessar en la conducta i que prohibeixi la seva reiteració en el futur. S'admet expressament la possibilitat d'exercitar l'acció quan, si bé la conducta ja ha finalitzat, hi ha indicis que fan témer la seva reiteració imminent.

La legitimació activa per a l'exercici de l'acció de cessació correspon a:

- Els titulars d'un dret o interès legítim, inclosos els proveïdors de serveis de comunicacions electròniques que vulguin protegir els seus interessos comercials legítims o els dels seus clients.
- Els grups de consumidors o usuaris afectats, en els casos previstos en la Llei d'enjudiciament civil.
- Les associacions de consumidors i usuaris que reuneixin els requisits establerts en la Llei general de consumidors i usuaris, o en la legislació autonòmica corresponent.
- El ministeri fiscal.
- L'Institut Nacional del Consum i els òrgans corresponents de les comunitats autònomes i de les corporacions locals competents en matèria de defensa dels consumidors.
- Les entitats d'altres estats membres de la Unió Europea, constituïdes per a la protecció dels interessos col·lectius o difusos dels consumidors, que estiguin habilitades davant de la Comissió Europea.

8.2. Sistemes extrajudicials de solució de conflictes

Seguint la recomanació de la Directiva d'afavorir els sistemes extrajudicials de solució de conflictes (*cf.* art. 17 DCE), la LSSICE formula la declaració de principis següent:

Article 32

“Solució extrajudicial de conflictes:

1) El prestador i el destinatari de serveis de la societat de la informació poden sotmetre els seus conflictes als arbitratges previstos en la legislació d'arbitratge i de defensa dels consumidors i usuaris, i als procediments de resolució extrajudicial de conflictes que s'instaurin per mitjà de codis de conducta o altres instruments d'autoregulació.

2) En els procediments de resolució extrajudicial de conflictes a què fa referència l'apartat anterior, es poden fer servir mitjans electrònics, en els termes que estableixi la normativa específica corresponent.”

Té un interès especial l'extensió a l'àmbit electrònic dels sistemes de resolució de conflictes del Sistema Arbitral de Consum que es recull en la disposició final tercera de la LSSICE, que en la redacció donada per la Llei 56/2007, de 28 de desembre, de mesures d'impuls de la societat de la informació, disposa que

“El prestador i el destinatari de serveis de la societat de la informació poden sotmetre els seus conflictes a l'arbitratge de consum, mitjançant l'adhesió d'aquells al Sistema Arbitral de Consum competent que es prestarà també per mitjans electrònics, de conformitat amb el procediment establert reglamentàriament.”

Resum

Aquest mòdul s'ha centrat en el règim jurídic dels serveis de la societat de la informació, entre els quals s'inclou el comerç electrònic. En primer lloc hem examinat el concepte legal de "serveis de la societat de la informació" emprat tant per la Directiva 2000/31 (Directiva sobre el comerç electrònic) com per la Llei 34/2002, de serveis de la societat de la informació i comerç electrònic (LSSICE).

Totes dues normes regulen aspectes bàsics de la prestació d'aquest tipus de serveis. A l'efecte d'harmonitzar el règim jurídic d'aquests serveis en la Unió Europea estableixen un àmbit coordinat, o conjunt de matèries que s'han de regular de manera harmonitzada en els diversos estats membres. El control del compliment d'aquestes normes es duu a terme per l'estat d'origen del prestador (principi de control en origen), de manera que la resta d'estats no poden restringir l'activitat del prestador en qüestió per motius derivats de l'esmentat àmbit coordinat, llevat de les excepcions que la Directiva mateixa i la LSSICE preveuen.

Entre les regles de la LSSICE hem fet atenció a les que disciplinen l'activitat dels prestadors de serveis de la societat de la informació i les que regulen la contractació electrònica. Aquestes normes es limiten a alguns aspectes bàsics de la contractació, com els requisits d'informació prèvia i posterior al contracte, i també la determinació del moment i el lloc en què el contracte es té per subscrit.

Hem vist també les regles de la LSSICE relatives a les comunicacions comercials no sol·licitades, i també les normes d'exclusió de responsabilitat dels intermediaris.

Finalment hem examinat el sistema d'infraccions i sancions previst en la LSSICE i el sistema de resolució de conflictes.

Activitats

1. Enumereu els requisits mínims obligatoris que ha de complir qualsevol empresa que vulgui oferir els seus productes i serveis per Internet.

Exercicis d'autoavaluació

1. Una pàgina web sense ànim de lucre i sense publicitat constitueix un servei de la societat de la informació?

- a) Sí, perquè els serveis prestats a través d'Internet es consideren sempre serveis de la societat de la informació.
- b) No, ja que només es consideren serveis de societat de la informació els que constitueixin activitats de caràcter econòmic.
- c) Sí, perquè un servei de la societat de la informació no ha de ser necessàriament un servei de pagament.

2. La tramesa per correu electrònic de comunicacions comercials no sol·licitades o expressament autoritzades pel destinatari...

- a) Està prohibida en tots els casos.
- b) Està prohibida amb caràcter general, però es permet en els casos en què hi ha una relació contractual prèvia entre el remitent i el destinatari, en les condicions marcades per la LSSICE.
- c) Està prohibida amb caràcter general, però es permet enviar una primera comunicació inicial no sol·licitada si es fa constar la manera de donar-se de baixa.

3. En els contractes electrònics, s'entén que el contracte ha estat acceptat...

- a) Quan la part a la qual va adreçada l'acceptació pugui tenir constància d'aquesta acceptació.
- b) Quan la part que accepta el contracte hagi pres la decisió d'acceptar-lo..
- c) Quan l'acceptant hagi remès l'acceptació a l'oferent per correu postal.

4. El prestador d'un servei d'allotjament de dades proporcionades per terceres persones...

- a) És responsable dels continguts que allotja.
- b) Només serà responsable dels continguts allotjats si els modifica.
- c) No serà responsable dels continguts allotjats mentre no tingui coneixement efectiu de la seva il·licitud.

5. Els prestadors d'un servei de transmissió de dades estan obligats a revelar la identitat dels usuaris si els ho requereix un jutge?

- a) Sí, ja que tenen l'obligació de col·laborar amb la justícia.
- b) Només a l'efecte de detecció, investigació i enjudiciament de delictes greus.
- c) Només en el cas que es tracti d'un procediment civil.

6. La prestació de serveis de societat de la informació està subjecta a autorització administrativa prèvia.

- a) Sí, en tot cas
- b) Sí però només quan siguin de naturalesa econòmica.
- c) No, sense perjudici de l'autorització que requereixi el tipus d'activitat de què es tracti.

Solucionari

Exercicis d'autoavaluació

1. b

2. b

3. a

4. c

5. b

6. c

Bibliografia

Arias Pou, María (2006). *Manual práctico de comercio electrónico*. Las Rozas, Madrid: La Ley.

Arroyo Aparicio, Alicia (2003). *Los contratos a distancia en la Ley de Ordenación del Comercio Minorista*. Cizur Menor (Navarra): Aranzadi.

Clemente Meoro, Mario E. (dir.) (2002). *Contratación y comercio electrónico*. València: Tirant lo Blanch.

Giner Parreño, C. A. (2014). *El derecho de la competencia, comercio electrónico y marcas*. València: Tirant lo Blanch.

Peguera Poch, Miquel (2007). *La exclusión de responsabilidad de los intermediarios en Internet*. Granada: Comares.

Pérez Bes, F. (coord.) (2016). *El Derecho de Internet*. Barcelona: Atelier.

Vázquez Ruano, Trinidad (2008). *La Protección de los destinatarios de las comunicaciones comerciales electrónicas*. Madrid: Marcial Pons.

